ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 16.6.2025 г.
COM(2025) 290 final

ANNEX 24

ПРИЛОЖЕНИЕ

към

Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите

Състояние на цифровото десетилетие за 2025 г.: продължаване на изграждането на суверенитета и цифровото бъдеще на ЕС

{SWD(2025) 290 final} - {SWD(2025) 291 final} - {SWD(2025) 292 final} -
{SWD(2025) 293 final} - {SWD(2025) 294 final} - {SWD(2025) 295 final}

European Commission

КРАТКИ ДОКЛАДИ ПО ДЪРЖАВИ ОТ

Румъния

Общ преглед

Румъния може да разчита на добре развита фиксирана инфраструктура за свързаност и засилва ролята си в критични технологии като полупроводници, но продължаващите пропуски в научноизследователската и развойната дейност, слабата иновативност на МСП и стартиращите предприятия и бавното внедряване на нововъзникващите технологии ограничават нейната конкурентоспособност. Макар страната да отбелязва напредък в областта на цифрови обществени услуги, все още съществуват предизвикателства по отношение на цифровите умения, приобщаването и интегрирането на устойчивостта в цифровата инфраструктура. Румъния проявява ниско ниво на амбиция в своя принос към цифровото десетилетие, като е определила 11 национални цели, 36 % от които са съгласувани с целите на ЕС за 2030 г. Страната следва изцяло своите траектории (въз основа на траекториите за 2024 г., определени за 1 от 8 анализирани КПЕ). Румъния отговори на 40 % от 15-те препоръки, отправени от Комисията през 2024 г., като внесе някои промени чрез нови мерки.

Румъния остава лидер в ЕС по отношение на фиксираната свързаност, но са необходими повече усилия в областта на 5G. Въпреки усилията в последно време, румънците имат много ниско ниво на цифрови умения. Бяха положени усилия за укрепване на позицията на Румъния в областта на производството на полупроводници. Страната предприема и значителни стъпки за подобряване на цифровизацията на обществените услуги, включително нов правителствен облак и уведомление за схема за електронна идентификация. Румъния среща трудности с интегрирането на цифровите технологии в стопанските дейности. Изкуственият интелект и анализът на данни не се използват в пълния им потенциал. Липсата на достъп до капитал както за стартиращи, така и за разрастващи се предприятия остава важен проблем, който възпрепятства цифровите иновации.

КПЕ на „Цифровото десетилетие“ (1)	Румъния				ЕС		Цел на „Цифровото десетилетие“ до 2030 г.	
	DESI за 2024 г. (година 2023)	DESI за 2025 г. (година 2024)	Годишен напредък	Национална траектория 2024 г. (3)	DESI за 2025 г.	Годишен напредък	Румъния	ЕС
Покритие с фиксирана мрежа с много голям капацитет (ММГК)	95,0 %	95,9 %	0,9 %	-	82,5 %	4,9 %	99,0 %	100 %
Покритие с оптични линии до помещенията (FTTP)	95,0 %	95,7 %	0,8 %	-	69,2 %	8,4 %	99,0 %	-
Цялостно 5G покритие	32,8 %	46,8 %	42,7 %	33,0 %	94,3 %	5,9 %	62,0 %	100 %
Периферни възли (приблизителни стойности)	5	11	120,0 %	-	2 257	90,5 %	-	10 000
МСП с поне основно ниво на цифров интензитет (2)	-	69,1 %	14,7 %	-	72,9 %	2,8 %	75,0 %	90 %
Услуги в облак	15,5 %	-	-	-	-	-	40,0 %	75 %
Изкуствен интелект	1,5 %	3,1 %	103,3 %	-	13,5 %	67,2 %	10,0 %	75 %
Анализ на данни	21,9 %	-	-	-	-	-	15,0 %	75 %
ИИ или услуги в облак или анализ на данни	28,7 %	-	-	-	-	-	-	75 %
Еднорози	0	0		-	286	4,4 %	-	500
Поне основни цифрови умения	27,7 %	-	-	-	-	-	50,0 %	80 %
Специалисти в областта на ИКТ	2,6 %	2,8 %	7,7 %	-	5,0 %	4,2 %	4,0 %	~10 %
Уведомление за схема за електронна идентификация		Да						

Цифрови обществени услуги за гражданите	52,2	62,7	20,2 %	-	82,3	3,6 %	100,0	100
Цифрови обществени услуги за предприятията	50,0	55,1 %	10,2 %	-	86,2	0,9 %	100,0	100
Достъп до електронни здравни досиета	58,6	75,1	28,2 %	-	82,7	4,5 %	-	100

(1) Вж. методическа бележка за описание на показателите и други показатели
(2) С DESI от 2025 г. се отчита версия 4 на индекса за цифров интензитет (ИЦИ), който е съпоставим със стойността на ИЦИ от DESI от 2023 г. (отнасяща се за 2022 г.) за изчисляване на годишния напредък. Той не е съпоставим с националната траектория, която се основава на версия 3 на индекса.
(3) Национална траектория, ако е налична в националната пътна карта и ако показателят е измерен в DESI от 2025 г. (за 2024 г.).

Според специалното проучване на Евробарометър „Цифрово десетилетие“, 2025 г., 62 % от румънските граждани считат, че цифровизацията на ежедневните публични и частни услуги улеснява живота им. 77 % считат, че действията на публичните органи са важни за противодействие и смекчаване на проблема с фалшивите новини и дезинформацията в интернет. 77 % считат, че конкурентоспособността е важна, за да се гарантира, че европейските предприятия могат да постигат растеж и да се превърнат в „европейски шампиони“, способни да се конкурират на световно равнище.

Конкурентоспособен, суверенен и устойчив ЕС въз основа на технологично лидерство

Румъния остава лидер в ЕС по отношение на свързаността, включително в слабо населените райони, има най-високото ниво на използване на високоскоростен интернет в ЕС за >100 Mbps и заема 3^{то} място в ЕС за връзки >1 Gbps. Въпреки силния ръст в сравнение с миналата година Румъния продължава да изостава по отношение на 5G, както по отношение на покритието, така и по отношение на разпределението на честотния спектър. Тук съществува значителен потенциал за растеж и може да се направи много повече за популяризиране на предимствата на 5G свързаността, особено по отношение на това как тя може да подкрепи производствения сектор и B2B сектора в страната.

Румъния бавно укрепва позициите си в областта на критичните технологии. Наскоро страната прие национална стратегия за квантовата технология и обяви инициатива, която ще доведе до инвестиция от 420 милиона евро (НПВУ) за научноизследователска и развойна дейност и производство на полупроводници за автомобилната промишленост. Подходът, в който участват европейски предприятия, университети и МСП, има потенциал да изгради силна екосистема за полупроводници в средносрочен и дългосрочен план.

Румъния няма еднорози в областта на ИКТ и цифровите технологии. Екосистемата за стартиращи предприятия би спечелила от по-добри условия за достъп до капитал, по-специално рисков, за да се развива по-нататък. По отношение на киберсигурността румънците предприемат по-малко мерки от средното за ЕС за защита на данните си онлайн. Румъния транспонира Директивата МИС2 в националното си законодателство чрез спешно постановление.

Защита и овластяване на хората и обществото в ЕС

Румъния инвестира значителни средства в цифровизацията на обществените си услуги и повишаването на общото равнище на цифровите умения. Това е дългосрочен процес, който изисква силна политическа воля, ясна програма и подновен ангажимент по отношение на усилията и ресурсите, за да бъде постигнат успех.

Румъния продължава да заема последно място по основни цифрови умения, но предприема значителни стъпки за преодоляване на този проблем, като увеличава бюджета за образование

и въвежда програми за обучение на учители и оптимизиране на образователния процес. Важно е концепцията за придобиване на необходимите цифрови умения да бъде интегрирана в учебните програми и да представлява ключов показател за ефективността на инвестициите през целия цикъл на обучение.

По отношение на специалистите в областта на ИКТ Румъния има голям брой висшисти, но не е в състояние да задържи тези таланти в страната. Броят на специалистите в областта на ИКТ изглежда е в застой, което може да постави под риск целта на страната за 2030 г.

Румъния демонстрира последователна тенденция на силен растеж в областта на цифровизацията на обществените услуги, но абсолютните резултати за Румъния остават под средните за ЕС. В момента се обявяват или реализират големи проекти, които трябва да променят начина, по който се предоставят обществените услуги, но ще изискват подходяща степен на развитие и поддръжка във времето. На публичните субекти, които управляват тези проекти, трябва да бъдат предоставени необходимите ресурси (финанси, управление на проекти, специалисти по ИКТ), за да могат да ги продължат след изтичане на първоначалния договор. Може да се предвиди и рационализиране на множеството съществуващи проекти, които са били популяризирани като „единно звено за контакт“.

В областта на електронното здравеопазване Румъния постепенно подобрява резултатите си, но не всички видове данни са налични и по-малко от 50 % от доставчиците на здравни услуги са свързани и предоставят данни. Подготвя се нова стратегия за цифровизация на здравната система. Нова платформа за здравно осигуряване, която трябва да замести настоящата, се очаква през 2026 г.

Използване на цифровата трансформация за интелигентно екологизиране

По отношение на напредъка в двойния си преход Румъния бавно напредва в интегрирания подход за по-екологично развитие на цифровата инфраструктура и проследяване на намаляването на емисиите.

Национална стратегическа пътна карта за цифровото десетилетие

Румъния не е представила актуализация на националната си пътна карта за цифровото десетилетие. Като се има предвид изходната точка на Румъния, пътната карта поставя амбициозни цели, особено по отношение на използването на цифрови услуги и броя на специалистите в областта на ИКТ.

Като цяло пътната карта е ключов документ за осигуряване на ангажираност и надзор върху необходимите стъпки за постигане на националните цели. Тя беше официално приета от румънското правителство през октомври 2024 г.

Пътната карта се състои от 98 мерки с бюджет от 3,6 милиарда евро (равностойни на 1,01 % от БВП), от които значителна част произтича от Националния план за възстановяване и реформи. Основният акцент е върху цифровизацията на обществените услуги и повишаването на цифровите умения. Изглежда се отдава по-нисък приоритет на цифровизацията на предприятията и на авангардните технологии (полупроводници, квантови технологии, периферни възли). Подобно на 2023 г. Румъния не е посочила цели за електронното

здравеопазване, квантовата технология, периферните възли и полупроводниците. Нито една от съществуващите цели не беше преразгледана.

Финансиране и проекти за цифрови технологии

22 % от общия размер на средствата по плана за възстановяване и устойчивост на Румъния са разпределени за областта на цифровите технологии (5,8 милиарда евро)[1]. Освен това в рамките на политиката на сближаване 2,7 милиарда евро, представляващи 9 % от общото финансиране на държавата по политиката на сближаване, са предназначени за насърчаване на цифровата трансформация на Румъния[2]. Румъния е член на КЕЦИ за EUROPEUM. Румъния участва пряко във ВПОИ за микроелектроника и комуникационни технологии (ВПОИ-МЕ/КТ). Румъния е също така държава участничка в съвместното предприятие (СП) EuroHPC и в СП „Интегрални схеми“.

Румъния допринесе за Програмата за ускоряване на най-добрите практики[3], като сподели една най-добра практика в рамките на клъстера „Цифрови умения“ (Умения в областта на авангардните технологии за МСП).

Цифрови права и принципи

Според проучване за подкрепата Румъния е била относително активна в прилагането на **Европейската декларация относно цифровите права и принципи** с общо 62 инициативи и 2 нови инициативи, стартирани през 2024 г. Румъния е най-активна в областта на поставянето на хората в центъра на цифровата трансформация. По-малко активност е отбелязана по отношение на справедливата цифрова среда и устойчивост. Мерките в областта на поставянето на хората в центъра на цифровата трансформация изглежда имат най-голямо въздействие на място, за разлика от мерките, насочени към свободата на избор.

Препоръки

- **Цифрови обществени услуги**: да продължи отделянето на необходимите ресурси (финанси, управление на проекти, специалисти по ИКТ) за цифровизацията на обществените услуги, включително след първоначалното внедряване (поддръжка и подкрепа). Може да се предвиди и рационализиране на множеството съществуващи проекти, които са били промотирани като „единно звено за контакт“.
- **Основни цифрови умения:** да продължи интегрирането на основни цифрови умения като основен компонент на образователния процес, както за учители, така и за ученици. Да се даде приоритет на повишаването на квалификацията, особено на служителите в частния сектор и на по-възрастното население.

[1] Делът на разпределените финансови средства, които допринасят за постигането на цифровите цели, е изчислен въз основа на приложение VII към Регламента за Механизма за възстановяване и устойчивост. Последно обновяване на данните: 16 май 2025 г.

[2] Тази сума включва всички инвестиции, които са специално насочени към цифровата трансформация или допринасят съществено за нея през програмния период на политиката на сближаване 2021—2027 г. Източниците на финансиране са Европейският фонд за регионално развитие, Кохезионният фонд, Европейският социален фонд плюс и Фондът за справедлив преход.

[3] Програма за ускоряване на най-добрите практики (ВРА) е платформа, която позволява на държавите членки да споделят успешни мерки и предизвикателства, с които се сблъскват в усилията си да постигнат целите и задачите си за „Цифровото десетилетие“. Най-добрите практики се предоставят на държавите членки чрез хранилището на ВРА и се представят на редовни семинари, които понастоящем са съсредоточени върху три тематични клъстера: „Цифрови умения“, „Екологични ИТ“ и „Внедряване на цифрови технологии“.

Румъния

- **Електронно здравеопазване**: да продължи разширяването на достъпните източници на данни онлайн. Да се приеме и приведе в действие новата стратегия за цифровизация на здравната система, като се отчитат нуждите на потребителите и лекотата на използване.
- **Специалисти в областта на ИКТ и задълбочени умения**: да се повишат цифровите умения на МСП чрез опростяване на мерките за подкрепа и ангажиране на заинтересованите страни за определяне на пазарните нужди. Да се определят начини за привличане и задържане на таланти в областта на ИКТ.
- **Еднорози**: въз основа на съществуващите програми Румъния следва да намери начини за подкрепа на разрастването на предприятията и да разнообрази възможностите за финансиране на иновативните предприятия.
- **Въвеждане на авангардни технологии:** да продължат усилията, включително чрез ЕЦИЦ, за увеличаване на използването на услуги в облак и услуги с ИИ от дружества от всякакъв мащаб. Да продължи увеличаването на броя на разположените периферни възли и да се осигурят връзки с работата, извършена в областта на полупроводниците, квантовите технологии и интернет на предметите.
- **5G**: да се увеличи на общото 5G покритие, включително в обхвата 3,4—3,8 GHz, и разпределението на спектъра.
- **Двоен цифров и екологичен преход**: да се разработи цялостна стратегия за съгласуване на цифровизацията с екологичните цели.